

spredes saa snart som muligt, da den ellers let bortflyver med Vinden. Det er forresten ikke sjeldent her, at Sandheder afgraves Overfløden for at brændes i Afse, men denne fjøres da paa gammelt Agerland, hvor den kun gjør ringe Nytte, medens den Jord, der affrælles, næsten er grundfordærvet ved at have mistet den Skorpe, hvori der fandtes lidt Muld.

Roedyrkning i 1856.

(Af Godseier Valentiner til Gjeddesdal.)

Skjøndt der er skrevet meget om Roedyrkning, turde det maaskee ei være ganske oversflødig, at gjøre opmærksom paa Hovedmomenterne ved denne Dyrkning, hvilke ei synes at være Alle bekendte, idetmindste at dømme efter de mange mislykkede Forsøg, man seer, naar man reiser igjennem Landet; det skulde glæde mig om jeg ved et Exempel, grebet ud af det praktiske Liv, kunde gjøre opmærksom paa det, der er Hovedsagen, og mueligen foranledige en Arbeidsbesparelse, som intet Steds er af større Betydning, end ved en Dyrkning, som snart vil erholde en stor Indflydelse i Danmarks Agerbrug. Den Roe, der lettest lader sig dyrke under vore climatiske Forhold, er unægtelig Turnipsen med sine mange Afarter, og skjøndt jeg holder den for uanvendelig i Meierier, hvor Indtagten skal indvindes ved Salg af Smør, er dens Anvendelse i et Agerbrug dog saa mangfoldig, at man ei noksom kan opfordre saavel den større som den mindre Avlsbruger til at dyrke især de haardsøre Sorter; til Kreatursedning er den fortrinlig, især i Forbindelse med enten kogt eller staaet eller knust Sæd, eller med Oliefager, som desværre ere temmelig dyre, hvorved megen Halm kan gjøres til Gjødning, hvilket i de senere Aar har faldet vanskeligt; men til Svine-

fedning ere Turnips næsten endnu mere anvendelige, naar man koger dem i et Forhold af 1 Td. Roer til 1 Skp. Sæd, hvortil det mindst gode Korn kan anvendes, og kun den Forsigtighed er at iagttage, at lade dette Afkog henstaae til det er affvalet, hvortil der kan medgaae et Døgn; men da erholder man en god Fedning for mindst Betaling og altsaa et Fodermiddel, der især i mindre Huusholdninger, f. Ex. hos Huusmændene, er lettest at overkomme. Vil man dyrke Turnips med Fordeel, kan man ei noksom anbefale, at tage en velstjernet og velgjødet Jord; dog troer jeg, at man selv med en mindre stærk Gjødning, anvendt umiddelbar til Roerne, kan frembringe ret gode Resultater i løs Jord, hvorimod enhver Forsømmelse i denne Retning vil straffe sig selv. Den letteste og meest anbefalelige Maade at dyrke Roerne paa, er vel den, vi have lært af Skotterne, og som jeg vil beskrive ganske simpelt saaledes som jeg har anvendt den iaar.

I Brakmarken blev i Foraaret et Stykke paa 2 Tdr. Land først harvet med svenske Harver, indtil alle Rødder vare ødelagte, dernæst drainet, saa pløiet dybt igjennem, hvorefter det henlaae til St. Hansdag; da tog jeg, efter at det var fint harvet, en Vandfureplov og furede det op i 30" Afstand, hvorved jeg vil bemærke, at jeg holder 27" for en mere hensigtsmæssig Afstand; derefter fulgte strag Møgvognen, der aflæsesedes i 3 Furer, hvor den velforraadnede Gjødning strag udjevnedes af 2de Mænd; nu blev Bulken slakt med samme Vandfureplov over Gjødningen, og Arbeidet afveglede saa ypperligt, at Ploven bestandig kunde tage en ny Fure op og dække en anden. Umiddelbar efter Opsuringen saaedes Turnipsfrøet med en lille Maskine, som jeg havde ladet gjøre for over 20 Aar siden, men som aldrig havde faaet Anvendelse, bestaaende af en Trillebør, hvorpaa der hviler en lille Bliktrømler med Huller af passende Størrelse rundt om, der bevæges ved en Snor, som løber hen til Trillebørhjulets Axe; Frøet falder da igjennem et lille Rør, i Enden forsynet med et huult Jern, som laver en lille Ridse i Jorden; bagved

løber en lille Kulle og dækker Frøet. Hele denne Maskine kan enhver Sugger lave for faa Rigsdaler; dog vil jeg forandre den til, at den erholder 2de Hjul, hvoraf ethvert løber i Renderne istedetfor paa Kammen, hvilket vil give den en mere stadig Gang. Førend Asten lod jeg hele Stykket tromle over med en Hestetromle, da jeg frygtede for, at Frøet ei var trykket stærkt nok i Jorden, og da vare 2de Edr. Land færdige med 1 Plov, 2de Mennesker, 3 Møgvogne, 2de Mænd til Paalæsning og 2de til Spredningen og 1 Saaemand. Vel veed jeg, at man i Skotland anvender en almindelig Plov, men jeg troer, at vi lettere gjøre det med en Bandsureplov, da der hører større Affuratesse til, at kjøre lige langt fra hinanden med den anden.

Jeg vilde ei omtale ovennævnte lille Trillebør, naar jeg ikke vilde give dem Mod til Roedyrking, som lade sig afstrække ved at høre, at en Roesjaaemaskine koster 60 Rdl., da man dog tilvisse kan hjælpe sig lettere.

Hovedsagen bliver, som Skotterne meget rigtig paastaae, at saae saa tykt og jevnt, at Jordlopperne ei kunne overkomme at fortære Planterne. Ovennævnte Maskine saae saaledes, at der ikke var $\frac{1}{2}$ Tomme imellem Planterne, og vilde have saaget tykkere, dersom vi ikke havde udblødt Frøet i Moddingevand, hvilket dog maa ansees urigtigt, naar man saacr med Maskine; og dog havde Jordlopperne ødelagt Turnipserne saaledes i de første 3 Uger, at jeg næsten havde opgivet dem; den indtrufne Regn reddede dem dog; sidst i Juli kunde de udtyndes, saaledes at der kun stod 1 Plante for hver $\frac{1}{2}$ Alen. Kort før og i Høsten bleve de rensede 2de Gange med Haanden, da jeg havde Arbeidskraft nok, men lettest kan det skee, og vil skee efterdags, med en lille Hestehakke med 3 smaa smalle Skjærer til at rense med imellem Rækkerne, hvorefter kun et ubetydeligt Haandarbeide med Hakken imellem Planterne bliver tilbage. En stor Feil er det upaatvivleligt, at lade Planterne staae for tæt, da Roen bliver for lille; jeg har saaledes seet hos mange Huusmænd, som af Sparommelighed

havde sat dem for nær hverandre, at Planterne vogede godt nok i Forstningen, men da de skulde sætte Knolde, bleve de aldeles sat tilbage, imod andre med en større Afstand.

Da jeg vilde saae Hvede i Turnipsjorden, optog jeg dem den 6te October, pløiede den derefter dybt og saae Hvede den 8de. Optagningen skeete, som et saadant Arbeide bør skee, med Kraft. 8 Mand med Napøknive eller andre Knive toge hver 2 Rækker for, toge Roerne med den venstre Haand og huggede med eet Hug alle smaae Rodder af og med næste Hug Toppen, uden at røre Roen, hvilket er meget fladeligt, og passede, at de faldt i hver 4de Fure; 4 Bogne med en Mand til at læsse, foruden Kudsten, fjorte dem umiddelbar hjem; 6 raske Mænd kunde optage og tophugge Afgrøden af 2de Tønder Land i 1 Dag. Hjemme bleve Roerne lagte i Batterier paa $1\frac{1}{2}$ Alens Høide, af en Mand, over et Trækror, som blev dannet af 2de Rækker, slaaede paa straat nedrammede Bøle; Batterierne bleve tildækkede med Halm, hvilken Dækning ved indtræffende Kulde kan forsøges; de anvendes til Svinesedning og skulde senere anvendes til Kreatursedning. Skjøndt de optoges saa tidlig, erholdt jeg dog 220 Edr. pr. Ed. Land, og maa Afgrøden ansees meget tilfredsstillende, skjøndt Jordlopperne havde ødelagt dem efter bedste Evne; da Jorden var fortrinlig tilberedet, venter jeg en god Hvedehøst.

Det er Forsøget i Brakmarken, som opfordrer mig til Gjentakelse; men ogsaa i Urtemarken er der gjort Forsøg, og for at skjørne Jorden dertil saa godt som muligt, blev Rugstubben pløiet paa tværs i Høsten og anden Gang den 16de October, og da Tiden tillader at tage endnu en grøn Afgrøde, har jeg til Forsøg saadet af de bestemte 10 Edr. Land, 3 Edr. med Rug, hvis Bestemmelse er, til næste Foraar at høstes til Hø, hvorefter Jorden anvendes til Turnips paa samme Maade som iaar; denne Fremgangsmaade benyttes med Held af Gartner Frisenette o. Fl. ved Kjøbenhavn. Foruden Turnipsen i Urtemarken, er og dyrket 4 Edr. Land med Kunkelroer, hvoraf 3 Edr. Land blev pløiet 2de Gange ifjor Efter-

aar og i dette Foraar holdt reen med svensk Harve, indtil Kjerne skulde saaes, hvilket skete paa følgende Maade: Der ridsedes med en Markør Streger i en Afstand af 18" fra hinanden, saa satte jeg 1 Mand til med en tyk Kjæp at stifte Huller af 1" Dybde, i en Afstand af 12" i Rillerne, for 2de Korer, som lagde 2 til 3 Kjørner Runkelroefrø, som var udblødt i 24 Timer i Møddingevand, i hvert Hul, og derefter med den ene Fod stode Jord over dem; det er vistnok den hurtigste og bedste Maade, at saae Frøet med Haanden, naar man ingen Maskine vil anvende; 6 Mennesker, meest Korer, dog naturligviis paalidelige Folk, kunne saae 1 Td. Land. Kjerne udtyndedes derefter og holdtes meget let rene med 2de Hafninger, som skete med Haanden. Saaeningen og Rensningen kostede paa denne Maade 10 Rdl. pr. Td. Land, men kan ogsaa gjøres for noget bedre Kjøb med Hestehakke, naar Planterne sættes 24 til 27" fra hinanden. Den ene Td. Land blev ploiet igjen den 20de Juni, da den blev plantet med Runkelroer, hvortil der valgtes de runde og flade tykke; de holdtes rene ved 2de Hafninger. Afgrøden af begge Dele er meget god, men kan endnu ei bestemmes, da den ikke er taget op, med Undtagelse af, at jeg fra den 27de September hver Dag har givet Kjerne 2de store Læs Kær med Top i Natmarken, deels for at give dem et rigeligere Foder end Græsset kan tilbyde, deels for at gjøre en Overgang til Vinterfoderet og deels fordi Kjerne blive mere rolige i deres Natmark, naar de erholde et Foder, som de ellers saa meget, deels ogsaa fordi jeg lægger Kjerne paa høie eller magre Steder i Marken, som derved erholde en Gjødning. I andre Aar har jeg taget Kjerne paa Stald og om Natten givet dem Kær, men i denne usædvanlig milde October foretrækker jeg, at lade dem blive ude.

Denne Dyrkning frembyder intet Usædvanligt, og vilde jeg ikke dvæle derved, naar jeg ikke ved denne Leilighed kunde gjentage mine tidligere Erfaringer, at Runkelroer ere ligesaa